

S?n?fta Motivasyon Y?nelimleri ?lçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *S?n?fta Motivasyon Y?nelimleri ?lçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30395>

Özet

S?n?fta Motivasyon Y?nelimleri ?lçe?i (SMYÖ), ?rencilerin akademik ba?lamda sergiledikleri g?d?lenme t?rlerini ?lçmek amac?yla T?rkçeye uyarlama çal??mas? yap?lm?? bir psikometrik araçtır. ?lçek, ?rencilerin ?renme süreçlerine kat?lm?n? sa?layan temel itici güçleri, yani hem içsel hem de d??sal motivasyon e?ilimlerini de?erlendirir. Öznur Tulunay-Ate? ve Burak Buluç taraf?ndan 2015 y?l?nda gerçekte?tirilen geçerlik ve güvenilirlik çal??mas? sonucunda, ölçe?in T?rkiye örnekleminde kullan?labilirli?i kan?tlanm??tır.

Toplam 30 maddeden olu?an bu ölçek, iki ana faktörü bar?ndırır: ?çsel Motivasyon ve D??sal Motivasyon. Yan?tlar, kat?lm?mlar?n maddelere ne ölçüde kat?ld???n? belirten 5'li Likert tipi bir derecelendirme sistemi üzerinden toplanır. Ölçek, e?itim ara?t?rmac?lar? ve uygulay?c?lar? için ?rencilerin s?n?f içi motivasyon profillerini derinlemesine anlamalar?na olanak tanır.

Anahtar Kelimeler

Ö?renci motivasyonu, motivasyon yönelimleri, içsel motivasyon, d??sal motivasyon, s?n?f ortam?, akademik ba?ar?, psikometrik özellikler.

Yazarlar

Öznur Tulunay Ate?, Burak Buluç

Amaç

S?n?fta Motivasyon Y?nelimleri ?lçe?i'nin temel amac?, ?rencilerin ?renme faaliyetlerine yönelik sahip olduklar? motivasyon kaynaklar?n? ve düzeylerini bilimsel yöntemlerle belirlemektir. Ölçek, ?rencilerin bir aktiviteyi kendi iste?iyle mi (içsel) yoksa d??sal ödüller veya bask?lar nedeniyle mi (d??sal) gerçekte?tirdi?ini ayr??tırmay? hedefler.

Bu uyarlama çal??mas?, uluslararası alanda kabul görmü? motivasyon yap?lar?n? Türk kültür ve e?itim sistemine uygun hale getirerek, yerel ara?t?rmalarda kullan?labilecek geçerli ve güvenilir bir ölçüm arac? sa?lamay? amaçlam??tır. Bu sayede e?itimciler, ?rencilerin g?d?lenme profillerine göre daha etkili ?retim stratejileri geli?tirebilirler.

Yap?

Ölçek, motivasyon literatürünün temelini olu?turan iki ana psikolojik yap? üzerine kurulmuştur: ?çsel Motivasyon ve D??sal Motivasyon. Bu yap?lar, ?rencilerin ?renme eylemine yükledikleri anlam ve amaçlar? temsil eder.

?çsel Motivasyon: Bu fakt?r, ??rencinin ??renme sürecinden do?rudan zevk almas?n?, merak?n? gidermesini ve ki?isel geli?imini amaçlamas?n? ifade eder. ?lçekte bu yap?y? ölçen 17 madde bulunmaktadır.

D??sal Motivasyon: Bu fakt?r, ??rencinin d??ar?dan gelen sonuçlar (iyi notlar, ebeveyn onay?, öd?ller veya cezadan kaç?nma) için ??renme eylemini gerçekte?tirmesini ifade eder. ?lçekte bu yap?y? ölçen 13 madde bulunmaktadır.

Geçerlik

?lçe?in Türkçeye uyarlanması sürecinde yap? geçerli?i analizleri öncelikli olarak yürüt?lmü?tür. Yap?lan analizler, orijinal ölçe?in teorik yap?s?n?n, Türk örnekleminde de korundu?unu ve ölçe?in gerçekten de içsel ve d??sal motivasyon yap?lar?n? ölçtü?ünü göstermi?tir.

Tulunay-Ate? ve Buluç (2015) çal??mas?nda, fakt?r yükleri ve model uyum indeksleri incelenerek ölçe?in yap?sal do?rulu?u test edilmi?tir. Bu bulgular, S?n?fta Motivasyon Y?nelimleri Ölçe?i'nin ilgili psikolojik yap?lar? do?ru ve anlaml? bir ?ekilde temsil etti?ini kan?tlamaktadır.

Güvenirlik

Güvenirlik çal??malar?, ölçe?in tutarlılık düzeyini belirlemek amacıyla gerçekte?tirilmi?tir. Bu çal??malar genellikle iç tutarlılık katsay?s? (Cronbach Alfa) hesaplamalar?n? içerir. Yüksek iç tutarlılık de?erleri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ölçme konusunda homojen oldu?unu ve ölçüm hatas?n?n dü?ük oldu?unu gösterir.

Uyarlama çal??mas?nda elde edilen güvenilirlik katsay?lar?, hem ?çsel Motivasyon hem de D??sal Motivasyon alt boyutlar? için kabul edilebilir veya üstün düzeyde bir iç tutarlılığa i?aret etmi?tir. Bu sonuçlar, ölçe?in ??rencilerin motivasyon düzeylerini zaman içinde ve farklı durumlarda istikrarlı bir biçimde ölçebildi?ini göstermektedir.

Faktör Analizi

?lçe?in faktör yap?s?n? ortaya koymak amacıyla yürüt?len analizler, ölçe?in teorik beklentilere uygun olarak iki faktörlü bir yap? sergiledi?ini do?rulam??tır. Bu analizler, 30 maddenin net bir ?ekilde iki ayrı boyuta da??ldı?n? göstermi?tir.

Faktör da??ılımı ?u ?ekildedir: 17 madde **?çsel Motivasyon** faktörüne, 13 madde ise **D??sal Motivasyon** faktörüne yüklenmi?tir. Bu net ayrım, ölçe?in psikometrik açıdan sağlam oldu?unu ve içsel ve d??sal motivasyon kavramlar?n? birbirinden ayırabildi?ini kan?tlamaktadır.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarlama (Adaptation)

Format: 30 maddeden oluşan, iki faktörlü (Çısal ve Dışsal Motivasyon) beşli Likert tipi öz bildirim ölçeği.

Mevcut Dil: Türkçe

Hedef Grup: Okul çağındaki öğrenciler.

Yaş Grubu: Araştırma yapılan örnekleme göre ilköğretim veya ortaöğretim öğrencileri.

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki eğitim kurumlarında öğrenim gören öğrenciler.

Test Metodolojisi: Katılımcılar, verilen ifadelere ne kadar katıldıkları veya ifadelerin kendilerine ne kadar uygun olduğunu belirten beş seçenekten birini işaretler.

Anahtar Kelimeler

Eğitim psikolojisi, akademik motivasyon, ölçek geliştirme, psikometrik test, iç tutarlılık, geçerlilik.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanıtması: Bilgi mevcut değildir.

Kurum E-posta Adresleri: otates@mehmetakif.edu.tr (Sorumlu Yazar: Öznur Tulunay Ateş)

Yazma Adresi: Öznur Tulunay Ateş (Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi)

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı (Uyarlama): 2015

Şinler ve Kullanım Ücreti: Ölçeğin bilimsel ve akademik araştırmalarda kullanımı için sorumlu yazar ile e-posta yoluyla iletişime geçilmesi gerekmektedir. Ticari veya geniş çaplı uygulamalar için özel izinler talep edilebilir.

Ek Bilgi: Ölçeğin orijinal PDF belgesi şuradan indirilebilir: [sinifta-motivasyon-yonelimleri-olcegi-toad.pdf](#). Ayrıca, uyarlama çalışması'nın makalesine ait PDF dosyası bu bağlantıda mevcuttur: [aceddergisi.com](#).

Referanslar

Tulunay-Ate?, ?. ve Buluç, B. (2015). S?n?fta Motivasyon Y?nelimleri ?lçe?i ge?erlik ve g?venirlik ?al??mas?. *Uluslararası Anne Çocuk ve E?itim Dergisi (ACED)*, 6, 103-124.

S?n?fta Motivasyon Y?nelimleri ?lçe?i Maddeleri

?lçek, 1 ile 5 arasında de?er alan maddelerden olu?an be?li Likert tipi bir ?lçektir. Uygulay?c?lar i?in cevap se?enekleri ?unlard?r:

Hiç bana uygun de?il

Biraz bana uygun

Bana uygun

Ço?unlukla bana uygun

Kesinlikle bana uygun

Faktör Da??ılım?:

?çsel Motivasyon Faktörü (17 Madde): 1, 3, 4, 7, 9, 10, 12, 15, 17, 18, 21, 22, 24, 25, 28, 29, 30

D??sal Motivasyon Faktörü (13 Madde): 2, 5, 6, 8, 11, 13, 14, 16, 19, 20, 23, 26, 27